

Granskning av bokslut och årsredovisning 2022

Söderhamns kommun

5 april 2023

© 2023 KPMG AB, a Swedish limited liability company and a member firm of the KPMG global organization of independent member firms affiliated with KPMG International Limited, a private English company limited by guarantee. All rights reserved.

Document Classification: KPMG Public

1

Snabb överblick

Årsredovisningen är upprättad enligt lagens krav och god redovisningssed

Finansiella mål

Vi bedömer att resultatet är förenligt med de finansiella målen som fullmäktige beslutat om.

Resultat

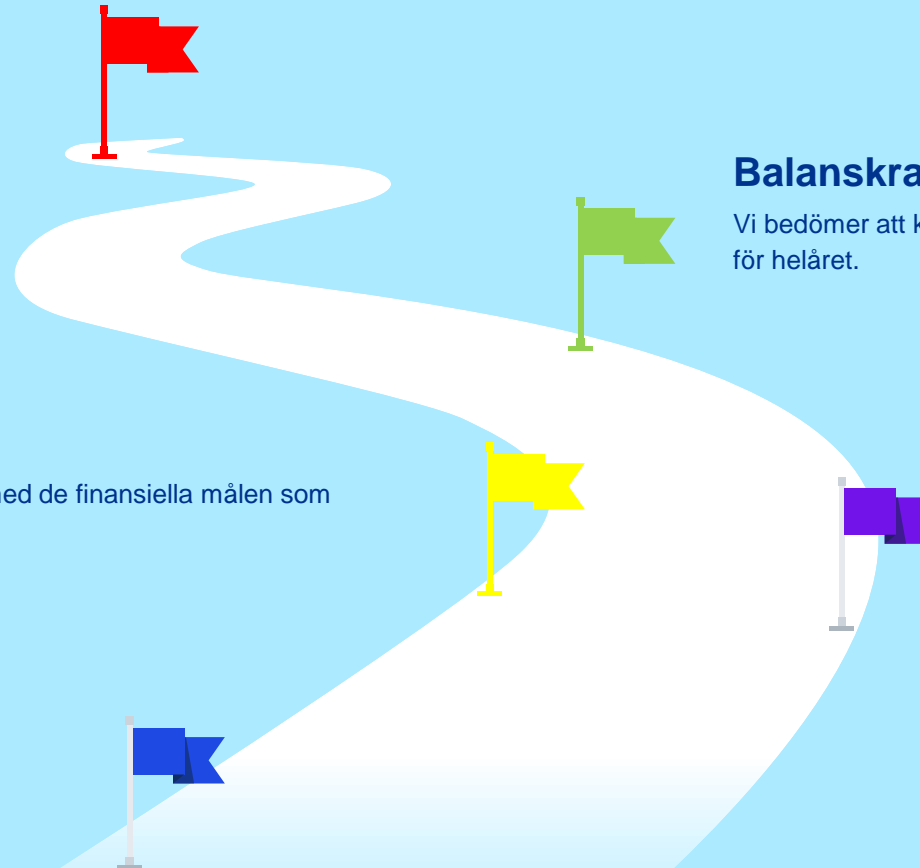
Kommunens resultat uppgår till 169,2 mnkr.

Balanskravsresultat

Vi bedömer att kommunen har uppnått balanskravet för helåret.

Verksamhetsmål

Vi bedömer att resultatet inte är förenligt med de verksamhetsmål som fullmäktige beslutat om.

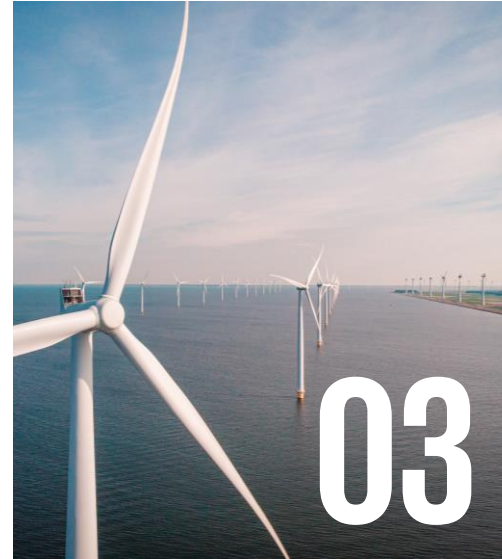
Innehåll

Sammanfattning

Inledning

Resultat av granskning

01

Sammanfattning

Sammanfattning

På uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Söderhamns kommun har KPMG granskat kommunens årsredovisning för räkenskapsåret 2022. Uppdraget ingår som en obligatorisk del av revisionsplanen för år 2022. Vårt uppdrag är att granska årsredovisningen i syfte att ge revisorerna ett tillräckligt underlag för revisionsberättelsen.

Kommunens revisorer ska enligt kommunallagen 12 kap bedöma om resultatet i årsredovisningen är förenligt med de mål som fullmäktige beslutat. Revisorerna ska pröva om räkenskaperna är rättvisande. Revisorernas uttalande avges i revisionsberättelsen.

Årsredovisningen

Vi har granskat årsredovisningen och vi har inte funnit några väsentliga felaktigheter i denna. Årsredovisningen har i allt väsentligt upprättats i enlighet med lagen om kommunal bokföring och redovisning (LKBR) och god redovisningssed.

Resultat

Årets resultat uppgår till 169,2 mnkr, vilket är 193 mnkr bättre än budget. Det förklaras främst med att aktierna i Faxeholmen AB har avyttrats med en realisationsvinst om 164,5 mnkr. Skatteintäkterna och generella bidrag är 68 mnkr och verksamhetens nettokostnader är 33 mnkr högre än budget.

Balanskrav

Vår bedömning är att kommunen har uppnått balanskravet för helåret.

Sammanfattning fortsättning

Underlag för revisorernas bedömning utifrån fullmäktiges mål

Enligt bestämmelser i kommunallagen ska fullmäktige i budgeten ange finansiella mål och verksamhetsmål som har betydelse för god ekonomisk hushållning. Revisorerna ska bedöma om resultatet i årsbokslutet är förenligt med de av fullmäktige beslutade målen för god ekonomisk hushållning.

Vi noterar att kmmunstyrelsen har gjort en sammantagen bedömning för de finansiella målen och verksamhetsmålen var för sig. Bedömningen är att god ekonomisk hushållning uppnås för de finansiella målen, men inte uppnås avseende verksamhetsmålen. Vi gör ingen annan bedömning.

Finansiella mål

Vår sammanfattande bedömning är att resultatet enligt årsredovisningen är förenligt med de av fullmäktige fastställda finansiella målen.

Verksamhetsmål

Vår sammanfattande bedömning är att resultatet enligt årsredovisningen inte är förenligt med de av fullmäktige fastställda verksamhetsmålen.

Sundsvall 2023-04-05

Anna Sundholm
Auktoriserad revisor

Mikael Lindberg
Certifierad kommunal revisor

02

Inledning

Inledning

Vi har av Söderhamn kommuns revisorer fått i uppdrag att granska bokslut och årsredovisning för räkenskapsåret 2022. Uppdraget ingår i revisionsplanen för år 2022.

Kommunens revisorer ska enligt 12 kap kommunallagen (KL) bedöma om resultatet i årsredovisningen är förenligt med de mål som fullmäktige beslutat. Revisorerna ska pröva om räkenskaperna är rättvisande. Revisorernas uttalande avges i revisionsberättelsen.

Syfte

Vårt uppdrag är att granska årsredovisningen i syfte att ge revisorerna ett tillräckligt underlag för utlåtandet respektive revisionsberättelsen.

Syftet med granskningarna är att bedöma om kommunens årsredovisning har upprättats i enlighet med kommunallag, lag om kommunal bokföring och redovisning samt god redovisningssed i kommuner och regioner.

Granskningen ska besvara följande revisionsfrågor:

- Har årsredovisningen upprättats i enlighet med kommunallagen, lagen om kommunal bokföring och redovisning samt god redovisningssed i kommuner och regioner?
- Är resultatet i årsredovisningen förenligt med de mål som fullmäktige beslutat, som är av betydelse för god ekonomisk hushållning?

Revisionskriterier

Bedömningsgrund för vår bedömning avseende huruvida årsredovisningen i allt väsentligt är upprättad i enlighet med gällande lagar och regler bygger på följande revisionskriterier:

- Kommunallag (KL) och lagen om kommunal bokföring och redovisning (LKBR)
- God redovisningssed, definierad av Rådet för Kommunal Redovisning (RKR) och Sveriges Kommuner och Regioner (SKR)
- Interna regelverk och instruktioner
- Fullmäktigebeslut

Inledning fortsättning

Metod

Granskningarna kommer att genomföras genom:

- Verifiering av årsredovisning mot huvudbok samt underlag för denna.
- Intervjuer med berörda tjänstepersoner
- Analys av nyckeltal för verksamhet och ekonomi i den omfattning som krävs för att bedöma om resultatet är förenligt med de av fullmäktige beslutade målen

Avgränsning

Vår granskning omfattar årsbokslutet per 2022-12-31.

Vår granskning sker i den omfattning som följer av God revisionssed i kommunal verksamhet, främst såsom denna definieras genom fastställd normering av SKR (Sveriges kommuner och regioner) och Skyrev (Sveriges Kommunala Yrkesrevisorer). Detta innebär att granskningen inte uppfyller de krav som ställs på en auktoriserad revisor eller ett auktoriserat revisionsbolag enligt revisorslagen eller internationella standarder för revision (ISA). Det innebär att vi inte uttalar oss över årsredovisningen så som vi gjort om dessa krav varit uppfyllda.

Vår granskning har varit inriktad på att hitta väsentliga fel (bedömda eller konstaterade) i årsredovisningen. Granskningen har inte som syfte att identifiera brottsliga handlingar, t ex förskingring.

I årsredovisningen har vi granskat de finansiella rapporterna samt tillhörande noter. Sidorna 1-62 har endast granskats utifrån om informationen är förenlig med de finansiella delarna. Vår granskning innebär att vi tar stickprov på de finansiella siffrorna och att informationen i förvaltningsberättelsen är förenlig med de finansiella delarna, dvs. vi granskar inte alla siffror på nämnda sidor. Övriga sidor i årsredovisningen omfattas inte av denna granskning.

Denna rapport sammanfattar främst i avvikelseform våra väsentligaste iakttagelser från granskningen.

Ansvarig styrelse

Granskningen avser kommunstyrelsens årsredovisning som enligt kommunallagen ska behandlas av kommunfullmäktige.

Rapporten är faktakontrollerad av ekonomiavdelningen.

03

Resultat av granskningen

Förvaltningsberättelse

Enligt 4 kap. 1 § LKBR ska en årsredovisning innehålla en förvaltningsberättelse, resultaträkning, balansräkning, kassaflödesanalys, noter, driftredovisning, investeringsredovisning och sammanställda räkenskaper (om sådana upprättas enligt 12 kap 2 § LKBR).

RKR preciserar i RKR R15 vad förvaltningsberättelsen ska innehålla. Nämndernas förvaltningsberättelser regleras inte av LKBR, utan betraktas som underlag till kommunens förvaltningsberättelse. Vi har inte granskat nämndvis redovisning.

Vi noterar att kommunens förvaltningsberättelse uppfyller kraven vilka preciseras i RKR R15.

Vår bedömning är att kommunstyrelsen i huvudsak efterlever RKR:s rekommendationer.

Redovisningsprinciper

I årsredovisningen anges under avsnittet Not 1 Redovisnings- och värderingsprinciper att årsredovisningen till stor del är upprättad i enlighet med lagen om kommunal bokföring och redovisning samt rekommendationerna från RKR.

Vid vår granskning har vi stickprovsvis granskat kommunens redovisningsprinciper, genom intervjuer och översiktlig kontroll, mot RKR:s gällande rekommendationer. Vår bedömning är att kommunen i huvudsak efterlever RKR:s rekommendationer.

Balanskravsresultat

En kommun ska enligt KL göra en avstämning av balanskravet och redovisa denna i förvaltningsberättelsen. Eventuella negativa resultat som uppkommer ska enligt KL regleras inom tre år. Om det föreligger synnerliga skäl finns emellertid möjlighet att inte reglera ett negativt resultat enligt KL 8 kap 5§. RKR har lämnat information om beräkning och redovisning av balanskravet utifrån tolkning av förarbeten till reglerna om balanskrav i LKBR och KL.

Kommunstyrelsen redovisar en avstämning av balanskravet i förvaltningsberättelsen enligt KL. Kommunens överskott för året uppgår till 169,2 mnkr. Vid avstämning av balanskravet avgår realisationsvinster, netto om -163,7 mnkr varvid balanskravsresultatet uppgår till 5,5 mnkr.

Det finns inget balanskravsresultat att återställa från tidigare år.

Det finns inget utrymme att göra avsättning till resultatutjämningsreserven, RUR. RUR per 221231 uppgår till 29,6 mnkr och kommer från föregående års avsättning.

Det har i vår granskning inte framkommit någon ytterligare post att ta hänsyn till vid beräkning av balanskravsresultatet.

Bedömning av fullmäktiges mål med betydelse av god ekonomisk hushållning

Kommuner ska ha en god ekonomisk hushållning i sin verksamhet och i sådan verksamhet som bedrivs genom sådana juridiska personer som avses i KL 10 kap. 2-6 §§ (hel- och delägda kommunala bolag, stiftelser och föreningar).

I KL stadgas även att kommunerna ska ha en god ekonomisk hushållning, vilket får ses som ett överordnat krav och innebär i de allra flesta fall att det inte räcker med att intäkterna enbart täcker kostnaderna, eftersom det på längre sikt urholkar kommunernas ekonomi.

Enligt kommunallagens bestämmelser ska fullmäktige i budgeten ange finansiella mål och verksamhetsmål som har betydelse för god ekonomisk hushållning. Revisorerna ska bedöma om resultatet i årsredovisningen är förenligt med de av fullmäktige beslutade målen.

Vi noterar att kommunstyrelsen inte gjort någon sammantagen bedömning av huruvida god ekonomisk hushållning har uppnåtts. Kommunstyrelsen har däremot gjort en sammantagen bedömning för de finansiella målen och verksamhetsmålen var för sig.

Kommunstyrelsen har däremot gjort en sammantagen bedömning för de finansiella målen och verksamhetsmålen var för sig. Bedömningen är att god ekonomisk hushållning uppnås för de finansiella målen, men inte uppnås avseende verksamhetsmålen. Vi gör ingen annan bedömning.

Vi konstaterar att det inte finns något sammanhållet budgetdokument utan finansiella mål och verksamhetsmål är uppdelade i olika beslut i kommunfullmäktige. Det framgår inte heller med önskad tydlighet vilka verksamhetsmål som har betydelse för god ekonomisk hushållning.

Vi rekommenderar kommunstyrelsen att redovisa finansiella mål och verksamhetsmål med betydelse för god ekonomisk hushållning i ett budgetdokument.

Finansiella mål

Kommunfullmäktige har i budgetdokumentet ” Mål- och resursplan 2020–2023: Uppdaterad 2022–2023 efter kommunfullmäktiges beslut 2021-06-14)” fastställt följande finansiella mål:

- Investeringar ska i första hand och långsiktigt ske med egna medel. Målet utvärderas utifrån om låneskulden för respektive år inte överstiger den budgeterade låneskulden. Skuld per balansdagen uppgår till 302 mnkr i låneskuld och budgeterad låneskuld är 538,0 mnkr. Målet bedöms uppnås.
- Kommunens resultat ska uppgå till 20 mnkr årligen. I juni år 2020 beslutade fullmäktige att justera målet för år 2021 till 0 mnkr och för år 2022 till 15 mnkr. Utfall 169,2 mnkr. Målet bedöms uppnås.
- Soliditeten inklusive ansvarsförbindelsen ska långsiktigt stärkas. Målet ska utvärderas inkl. ansvarsförbindelsen för pensioner. Utfall 24,4% (11,4 % år 2021). Målet bedöms uppnås.

Vår sammanfattande bedömning är att resultatet enligt årsredovisningen är förenligt med de av fullmäktige fastställda finansiella målen.

Verksamhetsmål

Kommunfullmäktige har i budgetdokumentet "Mål- och resursplan 2020–2023: Uppdaterad 2022–2023 efter kommunfullmäktiges beslut 2021-06-14)" fastställt följande verksamhetsmål:

Syfte: I Söderhamn skapar vi tillsammans förutsättningar för framtidstro, livskvalitet och engagemang.

Fokusområden:

- Lärande
- Växtkraft
- Goda livsmiljöer

I budgetdokumentet redogörs för ett antal önskade effekter inom fokusområdena. Indikatorer saknas i budgetdokumentet men vi noterar att fullmäktige fastställt indikatorer till fokusområdena i ett särskilt beslut (§ 270, 2021-09-27).

I årsredovisningen redogörs för bedömningskriterier, med utgångspunkt i nyckeltal/indikatorer utifrån jämförelse med jämförbara kommuner samt trend.

Kommunstyrelsen gör den sammanfattande bedömningen att god ekonomisk hushållning inom ramen för de verksamhetsmässiga målen ej uppnås, då 2 av 3 fokusområden ej uppfylls enligt uppsatta bedömningskriterier.

För respektive fokusområde redovisas utfall och trend för respektive indikator, en sammanfattande bedömning av måluppfyllelse för fokusområdet samt beskrivande text. Vi noterar att det saknas mätvärde för flera nyckeltal samt att senaste mätvärde är samma som utfall år 2021 eller tidigare för vissa nyckeltal. Vi anser att indikatorer bör kunna mätas såväl vid delår som helår för att kunna utvärderas ordentligt och även utgöra underlag till beslut om eventuella åtgärder för kommunfullmäktige.

Vår sammanfattande bedömning är att resultatet enligt årsredovisningen inte är förenligt med de av fullmäktige fastställda verksamhetsmålen.

Resultaträkning

En kommuns långsiktiga utveckling är beroende av att intäkterna ökar mer än kostnaderna för att inte urholka det egna kapitalet.

Årets resultat uppgår till 169,2 mnkr vilket är 117,1 mnkr bättre än föregående år (52,2 mnkr) och 193,0 mnkr bättre än budget (15,0 mnkr).

Jämförelse med	Föregående år, mnkr	Budget, mnkr
Verksamhetens nettokostnader	-103,5	-33,0
Skatteintäkter	51,3	24,0
Bidrag	13,5	44,0
Finansnetto	155,8	158,0
Summa påverkan	117,1	193,0

Kommentarer till avvikelser mot föregående år:

- Verksamhetens intäkter minskar med 34,4 mnkr. Intäkter avseende taxor och avgifter ökar medan bidrag från staten och övrig försäljning minskar. Kostnaderna ökar med 65,7 mnkr och kommer främst av ökade kostnader för bränsle, energi och vatten samt från köp av huvudverksamheten.
- Skatteintäkter och inkomstutjämnning ökar till följd av bättre skatteprognoser.
- Ökningen av finansnetto avser realisationsvinst vid avyttring av Faxeholmen.

Resultaträkning

Kommunen har på totalen en positiv budgetavvikelse om 193 mnkr och kommer främst från avyttringen av Faxeholmen om 164,5 mnkr och verksamheten i kommunstyrelsen 28,2 mnkr. De övriga nämnderna redovisar negativa avvikelser mot budget med 35,2 mnkr.

- Kommunstyrelsens utfall är 28,2 mnkr bättre än budget till följd av att budgeterade driftprojekt inte har genomförts under året.
- Kultur och samhällsservicenämnden redovisar negativ avvikelse om 10 mnkr och kommer främst på ökade kostnader för vinterväghållning och kost & städ. Det finns även en besparingspost i budgeten på totalt 4 mnkr som inte nämnden inte lyckats fördela ut.
- Arbetsmarknads- och socialnämnden redovisar negativ avvikelse om 11,7 mnkr. Behovet av ekonomiskt bistånd till kommunens innevånare överstiger budget samt att kostnader för insatser för barn och ungdomar ökade.
- Omvårdnadsnämnden redovisar en negativ avvikelse om 12,5 mnkr. Det beror på ökade personalkostnader till följd av pandemin.
- Barn- och utbildningsnämnden redovisar negativ avvikelse om 1 mnkr.

Balansräkning

Balansomslutningen uppgår till 2 971,6 mnkr (2 708,7). Ökningen på tillgångssidan avser främst ökning av anläggningstillgångar och på skuldsidan ökade eget kapital och avsättningar till pensioner.

Anläggningstillgångar

Materiella anläggningstillgångar

Materiella anläggningstillgångar har ökat med 84,5 mnkr. Nedlagda kostnader under året om ca 140 mnkr avser främst renoveringen av Staffansgymnasiet, arbetet med att ge Söderhamns centrum ett ansiktslyft, renovering av kajen vid Söderhamnsån samt utveckling av Stenö camping. Årets avskrivningar uppgår till 61,1 mnkr (57,6).

Finansiella anläggningstillgångar

Finansiella anläggningstillgångar avser främst internbankens fordringar på dotterbolagen och har ökat med 290,8 mnkr per balansdagen.

Eget kapital

Eget kapital ökar med 169,2 mnkr vilket motsvarar årets resultat.

Avsättningar till pensioner

Avsättning till pensioner ökar med 13,8 mnkr. Ökningen avser främst nyintjänade förmånsbestämda ålderspensioner. Totalt uppgår pensionsskulden till 106,2 mnkr och kommunen har inget öronmärkt kapital med egna placeringar för pensionsmedel.

Långfristiga skulder

Långfristiga skulder uppgår till 1 731,9 mnkr och har ökat med 102 mnkr. Posten avser upplåning i internbanken. Genomsnittlig ränta uppgår till 1,6% och den genomsnittliga räntebindningstiden är 4,7 år.

Kassaflödesanalys

Enligt LKBR 8:1 ska kassaflödesanalysen innehålla information om kommunens in- och utbetalningar under året. Kassaflödesanalysen beskriver hur verksamhet och investeringar finansierats och hur de har inverkat på verksamhetens likvida ställning.

Den tillämpade modellen synes överensstämja med RKR R13 Kassaflödesanalys.

Vår bedömning är att kassaflödesanalysen redovisar kommunens finansieringar och investeringar och att kassaflödesanalysen har upprättats i enlighet med gällande rekommendation.

Driftredovisning

Enligt LKBR 10:1 ska driftredovisningen innehålla en redovisning av hur utfallet förhåller sig till den budget som har fastställts för den löpande verksamheten.

Enligt RKR R14 Drift- och investeringsredovisning ska utfall kunna stämmas av mot årsredovisningens övriga delar och fullmäktiges sist beslutade budget.

Vår bedömning är att informationen kring driftredovisningen i årsredovisningen uppfyller kraven i enlighet med lagstiftningen.

Investeringsredovisning

Enligt LKBR 10:2 ska investeringsredovisningen innehålla en samlad redovisning av kommunens investeringsverksamhet.

Enligt RKR R14 Drift- och investeringsredovisning ska utfallet kunna stämmas av mot årsredovisningens övriga delar och fullmäktiges budget samt plan för investeringsverksamheten. Vidare framgår det att fleråriga pågående och under året avslutade investeringar ska kunna stämmas av samt ska investeringsredovisningen även ska omfatta kommunala koncernföretags investeringar som fullmäktige tagit ställning till.

Nytt i RKR R14 Drift- och investeringsredovisningen är att i investeringsredovisningen ska även inkluderas under årets genomförda investeringar som finansierats via finansiell leasing eller som erhållits genom gåva. Ett förtydligande i rekommendationen är att i de fall principerna för investeringsredovisningen avviker från externredovisningsprinciperna ska detta kommenteras och avvikelserna anges.

Vår bedömning är att informationen kring investeringsverksamheten i årsredovisningen uppfyller kraven på en samlad investeringsredovisning i enlighet med lagstiftningen.

Sammanställda räkenskaper

Sammanställda räkenskaper för en kommunal koncern avser enligt LKBR 12:1 en sammanställning av kommunens och de kommunala koncernföretagens resultaträkningar, balansräkningar och kassaflödesanalyser samt noter.

De sammanställda räkenskaperna innehåller förutom primär-kommunen följande kommunala koncernföretag som redovisas i årsredovisningens koncernstruktur:

- Söderhamns Stadshus AB (Söderhamn Nära AB, Söderhamns Elnät AB, Faxeholmen) 100%
- Hälsinglands utbildningsförbund, 41 %
- Kommunalförbundet Hälsingland, 41,7 %

Konsolidering har skett enligt proportionell konsolideringsmetod, vilket innebär att belopp som inkluderats i den sammanställda redovisningens resultat- och balansräkning motsvarar ägd andel i företaget.

Vi har inte funnit några avvikelser i vår granskning avseende de sammanställda räkenskaperna.

kpmg.com/socialmedia

© 2023 KPMG AB, a Swedish limited liability company and a member firm of the KPMG global organization of independent member firms affiliated with KPMG International Limited, a private English company limited by guarantee. All rights reserved.

Document Classification: KPMG Public